

ชื่อวิทยานิพนธ์	ศึกษาวิเคราะห์ หนังสือมุนะฮ์อัลมุศอลลีฮ์ ของซัยคุดาอุด บิน อับดุลลอฮ์ อัลพะฎอนีย์
ผู้เขียน	นายเวอาลี โตะตาตุ
สาขาวิชา	อิสลามศึกษา
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการของวิชาการฟิกฮ์ของปัตตานีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 2) ศึกษาชีวประวัติของซัยคุดาอุด บิน อับดุลลอฮ์ อัลพะฎอนีย์ 3) ศึกษาคุณค่าของหนังสือมุนะฮ์อัลมุศอลลีฮ์ 4) ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือมุนะฮ์อัลมุศอลลีฮ์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการอุศลุอัลฟิกฮ์ หลักการเกาะวาอิดอัลฟิกฮ์ และหลักการหะดีษ

จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า

1. การศึกษาวิชาการฟิกฮ์ในยุคแรกของปัตตานีนั้น ได้มีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ เริ่มจากการศึกษาที่ไม่มีสถานที่ที่แน่นอน เป็นการศึกษาที่มีสถานที่ที่แน่นอนและชัดเจนมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการแต่งตำราหรือหนังสือฟิกฮ์ก็ยังไม่ปรากฏขึ้นแต่อย่างใด ซึ่งอาจเป็นเพราะความเจริญรุ่งเรืองของปัตตานีในยุคนั้นจะเน้นในด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก ต่อมาต้นศตวรรษที่ 19 จนถึงต้นศตวรรษที่ 20 ของคริสต์ศักราช การศึกษาวิชาการฟิกฮ์ของปัตตานีได้มาถึงจุดสุดยอดแห่งการศึกษาในระบบปอเนาะ โดยใช้กิตาบบัญญัติเป็นตำราในการเรียนการสอน ทำให้ชาวปัตตานีมีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะบรรดาปราชญ์ปัตตานีสามารถผลิตตำราหรือหนังสือฟิกฮ์ที่มีความสำคัญมากมายขึ้นมาเอง ส่งผลให้การศึกษาวินิจฉัยการฟิกฮ์ในปัตตานีได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากนักศึกษาทั้งในและต่างประเทศ การศึกษาวินิจฉัยการฟิกฮ์ในยุคนั้นก็ยิ่งเรียนเฉพาะแนวมัฮ์ซับฮาฟีฮีย์เท่านั้น ต่อมาในปลายศตวรรษที่ 20 ของคริสต์ศักราชจนถึงปัจจุบัน การศึกษาวินิจฉัยการฟิกฮ์ในปัตตานีเริ่มมีการพัฒนาขึ้นอีกระดับหนึ่งกล่าวคือ เริ่มมีการนำทัศนะของมัฮ์ซับฮ์อื่นที่นอกเหนือจากมัฮ์ซับฮาฟีฮีย์มาใช้ในสังคมปัตตานีทำให้เกิดกระแสทั้งฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายต่อต้าน ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชาการฟิกฮ์ซึ่งเป็นศาสตร์ที่เปิดโอกาสให้มีการวินิจฉัย แสดงทัศนะและอ้างอิงถึงที่มาของหลักฐานพร้อมกับการพิสูจน์ว่าหลักฐานของทัศนะใดมีน้ำหนักมากกว่ากัน

2. ผู้ประพันธ์หนังสือมนุชะฮัลมุศอลลีฮ์ มีชื่อเต็มว่า ดาวูด (หรือวันดาวูด) บิน วัน अबดุลลอฮฺ บิน วันอิคริส อัลญาเวีย อัลพะฎอนีย อัลมลาญเวีย แต่ผู้คนโดยทั่วไปมักจะเรียกท่านว่า โต๊ะชัยคุดาวูด อัลพะฎอนีย ท่านเกิดที่หมู่บ้านกรือเซะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ปี ฮ.ศ. 1183 / ค.ศ. 1769 และท่านได้เสียชีวิตที่เมืองฏอฮ์ฟ เมื่อวันที่ 22 เดือนเราะญับ ปี ฮ.ศ. 1263 ท่านได้เริ่มศึกษาวิชาศาสนาจากคุณปู่และคุณพ่อ และได้ไปศึกษาต่อที่เมืองอาเงะฮฺประเทศอินโดนีเซียเป็นระยะเวลา 2 ปี หลังจากนั้นจึงได้ศึกษาต่อที่มักกะฮฺและมะดีนะฮฺรวมระยะเวลา 35 ปี จนกลายเป็นอุละมาอ์ที่มีความเชี่ยวชาญในหลายสาขาวิชา และมีงานเขียนมากมายจนในที่สุดท่านก็ได้รับฉายานามจากตัวแทนรัฐบาลอูษมานียะฮฺ(ออตโตมาน) แห่งตุรกีว่า “ อัลอาลิม อัลอัลลามะฮฺ อัลอารีฟ อัลรอบบานีย ”

3. หนังสือมนุชะฮัลมุศอลลีฮ์ เป็นหนังสือวิชาฟิกฮฺมัซฮับชาฟีอี มีเนื้อหาสาระ 37 หน้าใช้ภาษามลายูปัตตานีในอดีต ซึ่งชัยคุดาวูด บิน अबดุลลอฮฺ อัลพะฎอนีย ได้แบ่งหนังสือเล่มนี้ออกเป็นสองตอน ตอนแรกกล่าวถึง การละหมาดและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการละหมาด ตอนที่สองกล่าวถึง ผู้นำและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ

4. เนื้อหาของหนังสือมนุชะฮัลมุศอลลีฮ์เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาดีมากเพียงแต่ยังขาดบางส่วนของที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน เช่น สารบัญ หัวข้อย่อย ที่มาของอายะฮฺและหะดีษสถานะของหะดีษ หลักฐานบางส่วน เป็นต้น นอกจากนั้นถึงแม้ว่าหนังสือเล่มนี้ผู้เขียนจะมีได้อ้างและระบุหลักฐานของทุกคำพูดที่ท่านได้บันทึกไว้ก็ตาม แต่เกือบทุกคำพูดจะมีหลักฐานอ้างอิง ทั้งหลักฐานจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ ซึ่งหลักฐานส่วนใหญ่เป็นหะดีษที่เศาะหีห แต่อาจมีบางหลักฐานที่เงาะฮ์ฟซึ่งถือว่าเป็นส่วนน้อย

5. การอ้างอิงอายะฮฺอัลกุรอาน ในหนังสือเล่มนี้ ชัยคุดาวูด บิน अबดุลลอฮฺ อัลพะฎอนีย ได้อ้างอายะฮฺและความหมายของอายะฮฺด้วยภาษามลายู โดยมีได้ระบุว่าอายะฮฺนั้นๆอยู่ในสูเราะฮฺใด อายะฮฺที่เท่าไร ซึ่งมีทั้งหมด 24 อายะฮฺด้วยกัน ส่วนการอ้างอิงบทหะดีษโดยรวมแล้วชัยคุดาวูด บิน अबดุลลอฮฺ อัลพะฎอนีย มิได้ระบุว่าหะดีษนั้นใครเป็นผู้รายงานระดับหะดีษเป็นอย่างไร และบางครั้งท่านจะนำเฉพาะความหมายของบทหะดีษด้วยภาษามลายูที่เป็นอักษรญาวิเท่านั้น สำหรับบทหะดีษที่ท่านได้นำมาเป็นภาษาอาหรับมีทั้งหมด 18 หะดีษ และบทหะดีษที่เป็นความหมายภาษามลายูมี 32 หะดีษ รวมแล้วมี 50 หะดีษด้วยกัน ซึ่งเป็นหะดีษเศาะหีห 26 หะดีษ (52 .00 %) หะดีษหะสัน 8 หะดีษ (16 .00 %) หะดีษเงาะฮ์ฟ 10 หะดีษ (20 .00 %) และหะดีษที่ผู้วิจัยไม่สามารถระบุระดับของหะดีษได้ มี 6 หะดีษ (12 .00 %)

Thesis Title	Analytical Study of the Kitab Munyat al Musalli of Sheikh Daud Bin Abdullah al-Fatoni
Author	Mr.Waeali Tohtatu
Major Program	Islamic Studies
Academic Year	2009

ABSTRACT

This study was the documentary research which aimed at studying the Sheikh Daud bin Abdullah al-Fatoni's literature. They was such as 1) The development of Fiqh in Fatoni from the past to the present, 2) The biography of Sheikh Daud bin Abdullah al-Fatoni, 3) The value of the Book of Mun-yat al-Musalli, and 4) The analysis of the contents in of the Book Mun-Yat al-Musalli. The data were collected from documents in the form of primary and secondary sources, and the data were analyze by employing the principles of the Usululfiqh, Qawa-id Al-fiqh, and Hadith.

The findings as the followings:

1. The study of Fiqh in the first era of Fatoni had been continuously developed. It developed even in the period before the existence of the educational institution until the existence of official educational institutions. However, the writing of books texts about Fiqh at that time had not occurred. It was because the civilization of Fatoni at that time was stressing on economics. Since the beginning of the 19th century until the beginning of the 20th century, the study of Fiqh in Fatoni had reached its apex when the Jawi texts were used as text books in Fatoni and the use of Jawi texts had made Fatoni people very proud of it. Further more, importantly, Fatoni scholars themselves could produce texts or Fiqh books and those bookswere welcomed by students from both domestic and overseas. The study on at that time was only focused on Fiqh from the school of Shafe-i. At the end of 20th century onwards, the study of Fiqh in Fatoni has been developed to another step that the writers began to bring into the Fatoni some views from other schools of thoughts besides the Shafe-I's school of thoughts. Then, it occurred both supporters and resistors which war consistent with the nature of Fiqh ceaselessly opened for Ijtihad. In fact, this subject is a science which

opens itself to be commented, viewed, and referred to the sources with the proofs that which views are more sound compared to others.

2. The author of Mun-yat al-Musalli Book, his name is Daud (or Wan Daud) bin Wan Abdullah bin Wan Idris al-Jawi al-Fatoni. However, people generally call him "Tok Sheikh Daud al-Fatoni. He was born at Moo Ban Geriseh, Muang District, Fatoni Province in 1769 or 1183 (Islamic calendar), and he died at Thaif on Thursday, 22nd of Rajab in 1263 (Islamic Year). Sheikh began his study in religion from his grandfather and father. He also further his study at Aceh in Indonesia for 2 years. Then he left to Mecca and Madinah to continue his study for 35 years. Sheikh became "Ulama" and was skilled in many academic branches and he produced a lot of writings until he was granted the title "al-Alim al-Al-lama al-Arif al-Robbani." by Usmaniah (Ottoman) of Turkey.

3. The Mun-yat al-Musalli Book is a kind of Fiqh in Shafe-i school of thought. It contained totally 37 pages in an old style of Fatoni Malay language. Sheikh divided this Book into two parts: first part was about the prayers and their activities and second part was about leadership and its activities.

4. The substance of Mun-yat al-Musalli Book was very good in general. Only in some parts that were not corresponding to the present era. They were such as the content, the sub-topic, the sources of Quranic verses and Hadith, the status of Hadith, and the supportive documents. Furthermore, even though there were no sources of every word written in his Book, almost all words were referred to both Al-Qur'an and Al-Hadith. The references were mostly from Hadith Sahih. Except few references that appeared with Hadith Dha-if.

5. The reference of Al-Qur'an in the Book, Sheikh raised 24 Quranic verses in Malay language without mentioning their sources from what Surah and verses they were. With regards to the reference of Hadith in general, Sheikh did not mention the reporters, the status of Hadith, and he explored sometimes with the meaning of Hadith in Malay by using the Jawi scripts. The number of Hadith in Arabic were 18 Hadith and in Malay language 32, the total were 50 Hadith. Out of these Hadith, 26 (52%) were Hadith Sahih, 8 (16%) Hadith Hasan, 10 (20%) Hadith Dha-if, and there were 6 (12%) Hadith that the researcher is not able to decide the category of Hadith.

()

2552

(2

(4 "

"

(1

(3

"

"

Prince of Songkla University
Pattani Campus

-;

:

-1

20 19

()

20

:

22 " " : -2
 1769 1183
 1263

أخيه
 35

" " : -3
 37

Prince of Songkla University
 Pattani Campus

50 : -5
 24
 (32) (18)
 8 (52%) 26
 (12%) 6 (20%) 10 (16%)